

Primaria
Música 5
Programación

Unidade 1

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A arte da música

Descrición da unidade

Os contidos da unidade teñen por obxecto poñer o foco na música coa importancia que se lle outorgaba xa desde a antigüidade clásica en relación coas demais artes. Preséntanse as musas, ás cales os gregos consideraban protectoras e inspiradoras das artes e cuxo nome é a orixe da palabra música; ademais, o estudo do son e o silencio, como materia prima desta arte, será a célula da que parten as demais actividades.

Temporalización:

Outubro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Practicar os recursos expresivos da voz.
- Integrar a achega individual nas instrumentacións.
- Reproducir co corpo, mediante o movemento, un esquema rítmico e melódico.
- Recoñecer auditivamente a regularidade dos acentos en diferentes ritmos e melodías.
- Distinguir o ritmo e o compás de diversas obras.
- Discriminar auditivamente as calidades do son.
- Ler música en diferentes compases, interpretando os matices que xa se expuxeron.
- Analizar o potencial expresivo que ten a música ligada a outras artes.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Produción e calidades do son. • Audición de fragmentos musicais para percibir tipos de compases. • Audición: “Valse 2”, <i>Jazz Suite</i> n.º 2, de Shostakóvich. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Discriminar as calidades do son. 2. Identificar distintos compases rítmicos atendendo á regularidade dos acentos. 3. Coñecer os diferentes recursos utilizados polos compositores para a composición dunha obra. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece e discrimina as diversas calidades do son. 1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son. 2.1. Coñece o compás binario, o ternario e o cuaternario. 3.1. Identifica nunha obra clásica a repetición, a variación e o contraste.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • Relato mitolóxico: “As musas”. • Músicas doutras culturas: <i>¿Quién es aquel pajarillo?</i> (popular de Bolivia e Arxentina). 	<ol style="list-style-type: none"> 4. Coñecer a procedencia mitolóxica das musas como deidades protectoras das artes. 5. Coñecer e valorar a importancia do legado cultural que achegan as manifestacións musicais doutros países. 	<ol style="list-style-type: none"> 4.1. Le e comprende o relato da unidade. 5.1. Interésase por descubrir obras musicais doutros países e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Vou cantando</i> - <i>¿Quién es aquel pajarillo?</i> • A canción con retrouso. 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Coñecer a estrutura dunha das formas musicais máis antigas: a canción con retrouso. 7. Recoñecer cancións do legado cultural que teñan forma bipartita. 	<ol style="list-style-type: none"> 6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita. 7.1. Aplica o coñecemento da estrutura bipartita para identificar outras cancións que coñece con similares características.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Fruta: <i>Musa dos ventos</i>. • Acompañamento instrumental con pequena percusión. 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Realizar as actividades de interpretación atendendo á corrección dos seus elementos expresivos. 9. Recoñecer as notas da melodía dunha peza musical. 	<ol style="list-style-type: none"> 8.1. Pon en práctica as recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce. 9.1. Copia a melodía da fruta e recoñece e escribe as notas que lle dan forma.
	Linguaxe musical <ul style="list-style-type: none"> • A canción con retrouso. 	<ol style="list-style-type: none"> 10. Utilizar os coñecementos adquiridos sobre os compases en 	<ol style="list-style-type: none"> 10.1. Identifica o tipo de compás dunha obra atendendo ao acento como primeiro pulso

	<ul style="list-style-type: none"> • Son e silencio. • Tipos de compases. • Duración das figuras musicais. • A forma musical: Repetición, variación e contraste. • Graffías non convencionais. 	<p>diferentes situacións.</p> <p>11. Experimentar de forma empírica a equivalencia dos valores das figuras para completar os tres tipos de compases.</p>	<p>de cada compás.</p> <p>11.1. Completa compases binarios, ternarios ou cuaternarios tendo en conta os valores das diversas figuras e silencios.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • A danza <i>mixer</i>. <i>O oito</i>. 	<p>12. Reproducir co corpo, mediante o movemento, un esquema rítmico e melódico.</p> <p>13. Gozar da interpretación da danza en grupo como unha forma de interacción social.</p>	<p>12.1. Segue o ritmo nos desprazamentos da danza e reacciona aos cambios.</p> <p>13.1. Ten iniciativa para interactuar libremente cos demais no desenvolvemento da danza.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.2. Coñece e discrimina as diversas calidades do son. 1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos das calidades do son.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades para discriminar as calidades do son do LA e as propostas na PD. • Actitude atenta e silenciosa na realización de actividades de discriminación sonora do LA.
2.1. Coñece o compás binario, o ternario e o cuaternario.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de lectura rítmica en compás binario, ternario e cuaternario. • Actividades do apartado Repaso da unidade do LA.
3.1. Identifica nunha obra clásica a repetición, a variación e o contraste.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades para a identificación da forma dunha obra do LA. • Selección de audicións propostas na PD.
4.1. Le e comprende o relato da unidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva do relato <i>Las musas</i> do LA.
5.1. Interésase por descubrir obras musicais doutros países e utilízalas como marco de referencia para as creacións propias.	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefa do final da unidade do LA. • Actividades para traballar a tarefa do final da unidade dos RF.
6.1. Identifica o retrouso e a estrofa nunha canción de forma bipartita.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita e interpretación das cancións da unidade do LA.
7.1. Aplica o coñecemento da estrutura bipartita para identificar outras cancións que coñece con similares características.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escoita e interpretación das cancións da unidade do LA.
8.1. Pon en práctica as recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades previas para unha boa interpretación coa fruta propostas no LA.
9.1. Copia a melodía da fruta e recoñece e escribe as notas que lle dan forma.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escritura musical do LA. • Ditados melódicos do LA.

10.1. Identifica o tipo de compás dunha obra atendendo ao acento como primeiro pulso de cada compás.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de ritmos en distintos compases do LA. • Actividades para identificar o pulso do LA. • Fichas de reforzo e de ampliación sobre os tipos de compases dos RF.
11.1. Completa compases binarios, ternarios ou cuaternarios tendo en conta os valores das diversas figuras e silencios.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de escritura musical en distintos compases do LA. • Actividades complementarias de creación de ritmos propostas na PD.
12.1. Segue o ritmo nos desprazamentos da danza e reacciona aos cambios.	<ul style="list-style-type: none"> • Danza da unidade do LA.
13.1. Ten iniciativa para interactuar libremente cos demais no desenvolvemento da danza.	<ul style="list-style-type: none"> • Danza da unidade do LA. • Coreografías suxeridas na PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Comprender o sentido dos textos escritos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende o relato da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos na realización das actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre os compases en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Identifica os seus erros na tarefa.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Valorar a interculturalidad como unha fonte de riqueza persoal e cultural.	Coñece e valora as manifestacións musicais de distintas culturas.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Identificamos as partes dunha canción. A estrofa e o retrouso.
- Completamos os conceptos de son e silencio coas actividades interactivas do LD.
- Realizamos actividades de discriminación auditiva do LA das diferentes calidades do son.
- escoitamos fragmentos musicais do LD para percibir os tipos de compases.
- Introducimos o concepto de forma musical coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Identificamos as partes dunha obra a partir da audición activa proposta no LA.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Lemos o relato mitolóxico *As musas* no LA e ofrecemos información complementaria sobre a mitoloxía grega e a música a partir das suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos a tarefa do LA e actividades para traballar a tarefa do final da unidade dos RF.

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do A practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada o relato do LA.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.
- Interpretamos coa voz as calidades do son representadas con signos non convencionais.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa frauta e cos instrumentos da aula as partituras propostas no LA.
- Realizamos exercicios de improvisación con instrumental Orff.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Recordamos os conceptos de son e de silencio coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Explicamos e practicamos coas actividades do LA os compases binario, ternario e cuaternario.
- Recordamos a duración das figuras no LA e realizamos actividades de creación de ritmos no A e nas actividades.
- Explicamos o concepto de forma musical no LA e reforzámolo coas actividades interactivas do LD.

Tarefa 6: O corpo

- Traballamos a coreografía da danza *mixer* como propón o LA.
- Creamos novas coreografías coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Coordinamos os movementos da danza co resto do grupo.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Consideramos que a intelixencia musical ha de ser desenvolvida como unha experiencia cunha influencia motora sobre o resto das demais intelixencias múltiples. Desde unha metodoloxía activa, na que o profesor é un guía que acompaña ao alumno como verdadeiro protagonista. Trátase de axudalo a compartir cos demais esa experiencia positiva e gozosa que xorde do pracer de escoitar e de facer música.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Utilización do xogo como base da expresión musical.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Cadernos complementarios ao libro do alumno. Ademais, propónse a utilización do seguinte material para axudar á adquisición dos contidos:
  - Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
  - Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
  - A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.
  - Xogos, ringleiras e adiviñas para desenvolver e estimular a imaxinación e a creatividade.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?

- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevezo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?